



Bakgrunn for vedtak

Tilleggssøknad IIII

420 kV Balsfjord - Skaidi

Alta og Kvalsund kommuner i Finnmark fylke



Norges  
vassdrags- og  
energidirektorat

Tiltakshaver	Statnett SF
Referanse	200702890-558
Dato	28.09.2017
Notatnummer	KN-notat 19/2017
Ansvarlig	Siv Sannem Inderberg
Saksbehandler	Inger Helene Waagaard Riddervold

*Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.*

E-post: [nve@nve.no](mailto:nve@nve.no), Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: [www.nve.no](http://www.nve.no)  
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

**Hovedkontor**  
Middelthunsgate 29  
Postboks 5091, Majorstuen  
0301 OSLO

**Region Midt-Norge**  
Vestre Rosten 81  
  
7075 TILLER

**Region Nord**  
Kongens gate 14-18  
  
8514 NARVIK

**Region Sør**  
Anton Jenssensgate 7  
Postboks 2124  
3103 TØNSBERG

**Region Vest**  
Naustdalsvegen. 1B  
  
6800 FØRDE

**Region Øst**  
Vangsveien 73  
Postboks 4223  
2307 HAMAR

## Sammendrag

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gir Statnett SF tillatelse til å utvide transformatorstasjonstomtene på Skillemoen og Skaidi, i tillegg til å legge om eksisterende 132 kV ledning Alta – Kvæningen 1 ved Skillemoen transformatorstasjon. Tiltakene ligger i Alta og Kvalsund kommuner i Finnmark fylke.

### Hva gir NVE konsesjon til?

I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til å bygge og drive følgende elektriske anlegg i Alta og Kvalsund kommuner i Finnmark fylke, ref. NVE 200702890-559

- En 1150 meter lang ombygging av eksisterende 132 kV kraftledning Alta – Kvæningen 1 innom nye Skillemoen transformatorstasjon
- Utvidelse av stasjonstomt på Skillemoen transformatorstasjon med 14 dekar
- Utvidelse av stasjonstomt på Skaidi transformatorstasjon med 11 dekar, og endret plassering og fasade på 132 kV GIS-bygg og kontrollhus.

### Samtykke til ekspropriasjon

NVE gir samtidig Statnett SF ekspropriasjonstillatelse til erverv av grunn og rettigheter til bygging og drift av den 1150 meter lange ombyggingen av eksisterende 132 kV-ledningen, i tillegg til stasjonsutvidelsen i Skaidi. Det forventes at Statnett SF forsøker å inngå minnelige avtaler med berørte grunneiere og rettighetshavere.

### Hvorfor gis det konsesjon?

NVE fattet vedtak vedrørende kraftledningen Balsfjord - Hammerfest den 02.05.2012. Dette vedtaket ble påklaget til OED, som meddelte Statnett endelig vedtak for Balsfjord – Skaidi (Hammerfest) den 30.04.15. NVE konstaterer at de omsøkte endringene i tilleggssøknad III er nødvendige for å realisere kraftledningen i henhold til OED sitt vedtak.

## Innhold

Innhold .....	2
1 Bakgrunn for tilleggssøknaden og hva som omsøkes .....	3
2 NVEs behandling .....	3
3 NVEs vurdering av søknaden etter energiloven .....	5
3.1 Omsøkt ombygging av eksisterende ledninger .....	5
3.1.1. Ombygging 132 kV Alta – Kvænangen 1 .....	7
3.1.2. Fremtidig trasé 132 kV Skoddevarre – Skillemoen .....	8
3.2 Utvidelse av Skillemoen transformatorstasjon .....	8
3.3 Utvidelse av Skaidi transformatorstasjon .....	9
4 NVEs konklusjon og vedtak .....	12
4.1 NVEs vedtak .....	12
5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjonstillatelse .....	12
5.1 Interesseavveining .....	13

## 1 Bakgrunn for tilleggssøknaden og hva som omsøkes

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mottok den 22.06.2017 tilleggssøknad IIII fra Statnett om konsesjon, ekspropriasjonstillatelse og forhåndstiltredelse som omhandler Skillemoen og Skaidi transformatorstasjoner i henholdsvis Alta og Kvalsund kommuner i Finnmark fylke.

NVE viser til våre vedtak i saken, datert 02.05.2012 og 30.06.2015 og til Olje- og energidepartementet sitt klagevedtak datert 30.04.2015, som gir Statnett SF tillatelse til å bygge en ny 420 kV kraftledning mellom Balsfjord og Skaidi (Hammerfest) transformatorstasjoner. Tillatelsene omfatter også nye 420/132 kV transformatorstasjoner på Vinnelys i Reisadalen, på Skillemoen i Alta, og i Skaidi, i tillegg til endringer på eksisterende 132 kV-ledninger i området.

I juni 2016 besluttet Statnett, på bakgrunn av endelig konsesjon, en trinnvis utbygging fra Balsfjord til Skaidi med oppstart av strekningen Balsfjord – Reisadalen i 2016 og strekningen Reisadalen – Skillemoen i 2017, samt bygging av ny 420/132 kV transformatorstasjon på Skillemoen og 132 kV transformatorstasjon på Skaidi. Byggestart for ledningen på strekningen Skillemoen – Skaidi er utsatt, men skal vurderes på nytt senest våren 2018.

Beslutningen om trinnvis utbygging av den nye 420 kV-ledningen og erfaringer fra detaljprosjekteringen har ført til at Statnett nå søker om konsesjon og ekspropriasjonstillatelse til følgende justeringer:

- En ombygging av eksisterende 132 kV kraftledning Alta – Kvænangen 1 for å legge ledningen innom nye Skillemoen transformatorstasjon i Alta kommune. Aktuell strekning er om lag 1150 meter lang.
- En 390 meter lang ny 132 kV ledning som følge av at 132 kV ledningen Alta – Kvænangen 1 mellom Alta og Skillemoen skal rives. Statnett søker på vegne av Alta kraftlag og ledningen vil bli en del av deres 132 kV kraftledning Skoddevarre – Skillemoen.
- Skillemoen transformatorstasjon i Alta kommune: Utvidelse av transformatorstasjonstomt med 14 dekar på bakgrunn av behov for dreneringsgrøft for å lede overflatevann fra stasjonstomten.
- Skaidi transformatorstasjon i Kvalsund kommune: Utvidelse av transformatorstomt med 11 dekar for å oppnå tilstrekkelig areal til vedlikehold rundt GIS-anlegget og nødvendig areal til riggområde i forbindelse med anleggsarbeidet. Det søkes også om flere endringer i Skaidi transformatorstasjon sammenlignet med konsesjonsgitt løsning. Dette gjelder blant annet endret plassering og størrelse på 132 kV GIS-bygg og kontrollhus.

## 2 NVEs behandling

NVE behandler konsesjonssøknaden etter energiloven og søknad om ekspropriasjonstillatelse etter oreigningslova.

Tilleggssøknad IIII med søknad om ekspropriasjon ble sendt på høring 07.07.2017. Fristen for å komme med høringsuttalelse ble satt til 07.09.2017. Hvilke instanser som fikk søknaden på høring framgår av vedlegg 1. Den offentlige høringen av tilleggssøknad IIII ble kunngjort to ganger i Altaposten og Finnmark Dagblad den 12.07.2017 og 14.08.2017, i tillegg til Norsk Lysingsblad.

NVE mottok fem høringsuttalelser til tilleggssøknaden. Disse er sammenfattet under, og Statnett sin kommentar står i kursiv under den aktuelle høringsuttalelse:

**Sametinget (17.08.2017)** mener det ikke er fare for at de nye tiltakene vil komme i konflikt med automatisk fredete samiske kulturminner. Sametinget har derfor ingen spesielle kulturminnefaglige merknader til søknaden.

Sametinget påpeker at om det i anleggsarbeid skulle komme frem spor som viser eldre aktivitet i området, må arbeidet stanses. Melding skal da sendes Sametinget og Finnmark fylkeskommune omgående, jf. lov 9. juni 1978 nr. 50 om kulturminner § 8 andre ledd. Sametinget forutsetter at dette pålegget formidles til de som skal utføre arbeidet.

*Statnett har ingen kommentar til uttalelsen.*

**Finnmark fylkeskommune (28.08.2017)** viser til at det i tilleggssøknaden legges opp til nye tiltak i områder som tidligere ikke er undersøkt etter kulturminneloven § 9. Finnmark fylkeskommune er i kontakt med Statnett angående de arkeologiske undersøkelsene som vil være nødvendig for å oppfylle undersøkelsesplikten etter kulturminneloven § 9, som særlig gjelder ombyggingen av eksisterende 132 kV kraftledning Alta-Kvænangen 1 og ny del av 132 kV kraftledning Skoddevarre-Skillemoen.

Utover dette har Finnmark fylkeskommune har ingen særskilte merknader vedrørende konsesjonsbehandlingen av tilleggssøknad IIII.

*Statnett har ingen kommentar til uttalelsen.*

**Avinor (23.08.2017)** har ingen merknader til tilleggssøknad IIII.

*Statnett har ingen kommentar til uttalelsen.*

**Advokat Jonassen (07.09.2017)** representerer reinbeitedistriktene D36, D39, D35, D33, D32, D40, D28, D27, D41, D23B, D19, D30B, siida Hætta (D28) og Könkämä Sameby.

Jonassen har ikke mottatt noen bemerkninger til de omsøkte tiltakene ved Skillemoen og Skaidi transformatorstasjoner fra reinbeitedistriktene han representerer. Jonassen viser til at det nok skyldes at det er et beskjedent areal som blir berørt av tiltaket.

*Statnett har ingen kommentar til uttalelsen.*

**Advokat Nils M. Utsi** representerer reinbeitedistrikt 22 Fieltar (07.09.2017) og skriver at trafoen i Skaidi er i parsell 6<sup>1</sup> innenfor reinbeitedistrikt 22. Utsi påpeker at saken ikke ble sendt på høring direkte til distrikt 22, men at de tilfeldigvis ble gjort oppmerksom på NVEs kunngjøring i media. Utsi anfører feil i saksbehandlingen ved at all kommunikasjon har skjedd med distrikt 21 Gearretnjårga

Utsi fremlegger innsigelse mot tiltaket da dette berører reinbeitedistrikt 22 og vil være til stor skade og ulempe for bruksrettshaver. Området er fra før utsatt for store inngrep med hytter, E6 og 132 kV-ledning. Utsi mener også utbygging vil være rettstridig da utbyggingen vil være langt utover reindriftas tilpasningsplikt. Det er særlig kalvingslandet til distriktet, både i Skaididalen og for øvrig nedre del av Repparfjorddalen som blir berørt.

Utsi viser for øvrig til at skjønssaken for tiden er til behandling i Nord-Troms tingrett

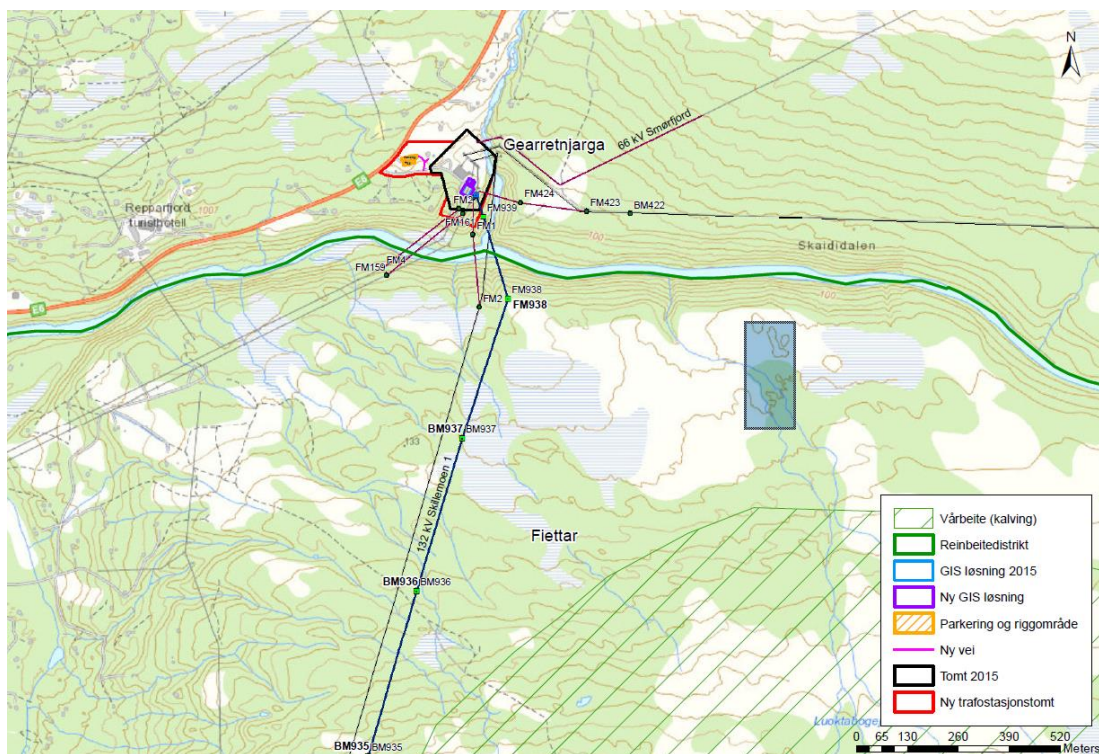
---

<sup>1</sup> Med «parsell 6» vises det til Statnetts traséinndeling av kraftledningen Balsfjord – Skaidi (Hammerfest), det er ikke en parsell av distriktet.

### Kommentar fra Statnett:

«Tilleggssøknaden omhandler en mindre utvidelse av transformatorstasjonen på Skaidi, samt enkelte justeringer på utforming av bygg og innstrekktativ. Det er kun arealer i umiddelbar nærhet av eksisterende (og tidligere konsesjonsgitt) stasjon som berøres av tiltaket, dvs i all hovedsak arealer mellom tidligere konsesjonsgitt stasjonstomt og E6. Statnett vurderer at endringene ikke har noe påvirkning på viktige områder for reindrifta, da stasjonsområdet må anses ikke å ha verdi som beiteareal og naturligvis ikke som kalvingsområde.

Høringsuttalelsen er gitt på vegne av distrikt 22 Fieltar, som ikke har rettigheter ved Skaidi transformatorstasjon. Grensen mellom reinbeitedistriktene Gearretnjarga og Fieltar går som vedlagt kart viser i Skaidielven. Vedlagte kart er basert på reindriftenes offisielle kartdata – kilden.no. Når det gjelder reindriftenes bruk forholder Statnett seg til de fastsatte distriktsgrensene. Statnett vurderer derfor høringsuttalelsen som en uttalelse mot ledningsbyggingen generelt, som er behandlet i tidligere konsesjonsprosess.»



Figur 1 viser Skaidi transformatorstasjon. Grønn tykk strek viser grensen mellom reinbeitedistrikt 21 og 22

## 3 NVEs vurdering av søknaden etter energiloven

### 3.1 Omsøkt ombygging av eksisterende ledninger

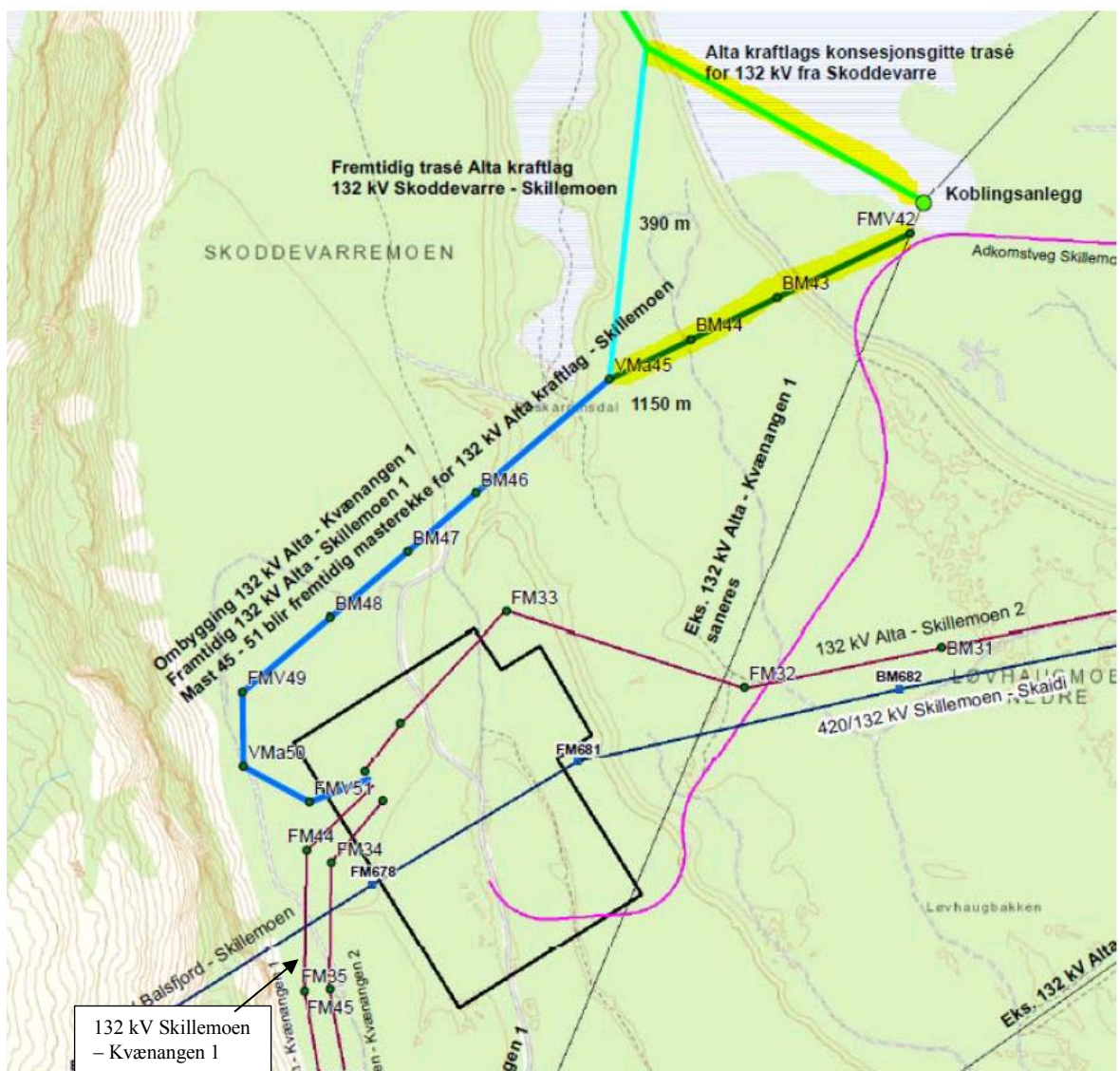
Ved Skillemoen transformatorstasjon har Statnett søkt om å få gjøre følgende endringer i eksisterende ledninger:

- En ombygging av eksisterende 132 kV kraftledning Alta – Kvænangen 1 for å legge ledningen innom nye Skillemoen transformatorstasjon i Alta kommune. Aktuell strekning er om lag 1150 meter lang.



- En 390 meter lang ny 132 kV ledning som følge av at 132 kV ledningen Alta – Kvænangen 1 mellom Alta og Skillemoen skal rives. Statnett søker på vegne av Alta kraftlag og ledningen vil bli en del av deres 132 kV kraftledning Skoddevarre – Skillemoen.

Figur 2 er hentet fra søknaden og viser ombygging av eksisterende ledninger ved Skillemoen transformatorstasjon. Blå strek viser omsøkt ombygging av Statnett sin eksisterende 132 kV ledning Alta - Kvænangen 1. Denne nye traseen skal senere overføres til Alta kraftlag og bli en del av deres 132 kV Skoddevarre – Skillemoen. Grønn strek viser konsesjonsgitt trasé for Alta kraftlags 132 kV Skoddevarre – Skillemoen, men Statnett søker nå på vegne av Alta Kraftlag om en ny fremtidig trasé for 132 kV Skoddevarre – Skillemoen (turkis strek). Denne løsningen vil gjøre det mulig å fjerne traseer for 132 kV Alta – Kvænangen og 132 Alta – Skoddevarre merket gult.



Figur 2 er hentet fra søknaden og viser ombygging av eksisterende ledninger ved Skillemoen transformatorstasjon.



### 3.1.1. Ombygging 132 kV Alta – Kvænangen 1

NVE har i konsesjon meddelt Statnett den 02.05.2012 (oppdatert 30.06.2015) satt vilkår om at eksisterende 132 kV ledning Alta - Kvænangen 1 skal rives mellom Skillemoen og Alta transformatorstasjoner (totalt 9 km), når ny 420 kV til Skillemoen og ny 132 (420) kV Skillemoen – Skaidi er idriftsatt. Etter at Statnett utsatte byggingen av en ny 132 (420) kV på strekningen Skillemoen - Skaidi, er man avhengig av at 132 kV Alta – Kvænangen 1 holdes i drift for å sikre forsyningen i området. Eksisterende 132 kV ledning Alta – Kvænangen 1 kan derfor ikke rives på strekningen mellom Skillemoen og Alta transformatorstasjoner, før ny 132 (420) kV Skillemoen-Skaidi er realisert.

Statnett søker ut fra systemtekniske årsaker om å legge Kvænangen – Alta 1 innom Skillemoen transformatorstasjon. Tiltaket vil styrke nettet og bedre leveringspåliteligheten i Finnmark. Spenningsforholdene blir bedre når begge ledningene går innom stasjonen.

Omleggingen vil føre til at 132 kV Alta – Kvænangen 1 splittes (jf. figur 2):

- 132 kV Alta – Skillemoen 1
- 132 kV Skillemoen – Kvænangen 1

Det er kun omlegging av ledningen 132 kV Alta – Skillemoen 1 som nå omsøkes, da Statnett ble meddelt konsesjon for omleggingen som gjelder 132 kV Skillemoen – Kvænangen 1 i konsesjonsvedtak datert 02.05.2012.

#### *NVEs vurdering*

Statnett har i søknaden vurdert andre traséalternativer, men vurderer disse som dårligere løsninger. NVE viser til tilleggssøknaden for nærmere beskrivelse av alternativene.

Statnett opplyser i tilleggssøknad IIII at ledningen vil krysse over områder benyttet til friluftsliv. Eksempler på dette er skiløype, stier/hundeløyper. Statnett påpeker imidlertid at det omsøkte tiltaket ikke vil medføre flere kryssinger av skiløypa enn dagens 132 kV Alta – Kvænangen 1. NVE vurderer at tiltaket ikke vil føre til noen vesentlige virkninger for brukere av friluftsområdet. Dette gjelder med unntak av anleggsperioden, hvor det vil være noe mer forstyrrelser i området. Statnett opplyser også at det er mulig at noen av stiene midlertidig må legges noe om i anleggsperioden.

Ledningen vil gå gjennom et skogsområde, og Statnett søker om å få benytte tremaster (H-mast) for 132 kV-ledningen. Høyden på mastene varierer fra 10 til 17 meter avhengig av terrenget. NVE mener at tremaster i dette skoglandskapet gir et bedre resultat enn f.eks. stålmaster, da tremaster vil gli bedre i ett med landskapet og ikke være særlig fremtredende. At det i tillegg er skog og vegetasjon som skjermer for innsyn er også positivt. Ryddebeltene vil imidlertid bli synlige, det gjelder særlig om en beveger seg opp i de høyereliggende fjellområdene. Alt i alt mener NVE at tiltaket vil ha få visuelle virkninger. Totalt sett vil den 1150 meter lange traseen heller ikke innebære vesentlig mer ny trasé, ettersom eksisterende ledning forbi stasjonen skal rives.

Når det gjelder naturmangfold, viser et søk i naturbasen.no at det er registrert fjellvåk i fjellområdene i nærheten av traseen. Fjellvåk er i norsk rødliste for arter 2015 vurdert som livskraftig. NVE vurderer at en eventuell påvirkning av arten primært vil være av lokal karakter.

Når det gjelder kulturminneundersøkelser og funn av eventuelle kulturminner, forutsetter NVE at Statnett følger gjeldende lovverk.

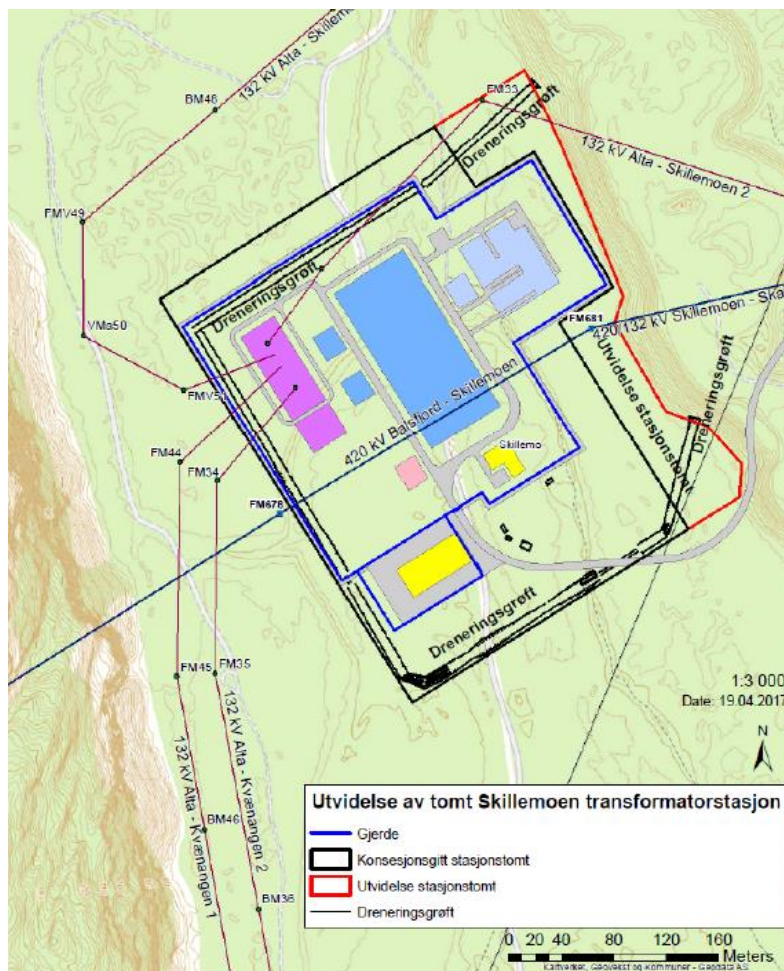
### 3.1.2. Fremtidig trasé 132 kV Skoddevarre – Skillemoen.

Alta kraftlag ble den 20.06.2013 meddelt anleggskonsesjon for bygging av en 4,5 km lang 132 kV kraftledning fra Skoddevarre transformatorstasjon til tilknytningspunkt på eksisterende 132 kV Alta – Kvæningen 1, som ligger i området ved Skillemoen transformatorstasjon (jf. grønn prikk i figur 2). For å unngå at anlegget får en negativ påvirkning på forsyningssikkerheten for øvrige deler av Finnmark, stilte NVE krav om etablering av fullverdig bryter ved tilknytning til eksisterende 132 kV Alta – Kvæningen 1. Alta kraftlags anlegg ble spennings satt i mai 2017.

NVE mener at det er knyttet usikkerhet til hvorvidt det er behov for den 390 meter lange traseen som Statnett søker på vegne av Alta kraftlag. Dette skyldes blant annet at bygging av denne delstrekningen avhenger av at 420 kV (132 kV) ledningen fra Skillemoen til Skaidi realiseres, en beslutning som skal opp til vurdering i Statnett våren 2018. NVE vil på bakgrunn av dette ikke realitetsbehandle den omsøkte ombyggingen av Alta kraftlag sin ledning nå.

## 3.2 Utvidelse av Skillemoen transformatorstasjon

Statnett søker om utvidelse av stasjonstomten med om lag 14 dekar. Bakgrunnen for dette er at det er behov for å drenere bort overflatevann, som er planlagt gjort med dreneringsgrøft rundt tomta (jf. figur 3).



Figur 3 viser omsøkt utvidelse av Skillemoen transformatorstasjon

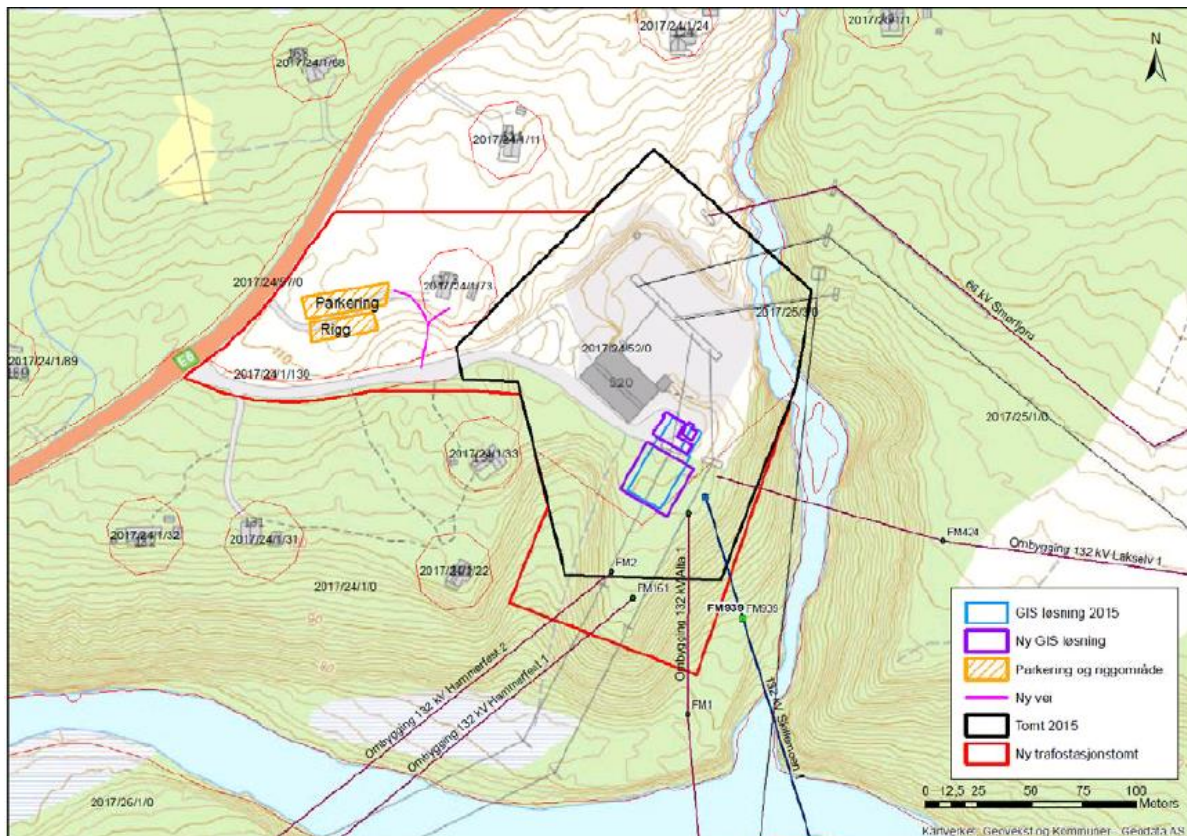
Utvidelsen vil skape en naturlig arrondering av tomta med avgrensning ut mot morenekant. NVE vurderer dreneringen som et nødvendig tiltak for å sikre at det ikke blir problemer med vann inne på stasjonsområdet, og vi vurderer dette som nødvendig med tanke på driftssikkerheten av anlegget. Når det gjelder visuelle virkninger, mener NVE at disse ikke vil bli forskjellig fra den løsningen Statnett allerede er meddelt tillatelse til å bygge. Utvidelsen innebærer ikke noen endring i plassering av de fysiske anleggene, som stasjonsgjerde og transformatorbygg.

### 3.3 Utvidelse av Skaidi transformatorstasjon

Statnett søker om å utvide transformator tomten på Skaidi med 11 daa (fra 23 daa til 34 daa). I desember 2015 kom det en standard der det stilles nye krav til utforming av gassisolerte (GIS) anlegg. Det viser seg at det ikke er satt av tilstrekkelig plass for vedlikehold rundt GIS-anlegget på Skaidi i gjeldende anleggskonsesjon. Dette er en av begrunnelsene for søknaden om å øke stasjonsområdet på Skaidi. Utvidelsen av stasjonsområdet med 11 daa begrunnes også med at det er nødvendig med tilstrekkelig areal til riggområde i forbindelse med anleggsarbeidet.

I tillegg til å søke om å utvide transformator tomten, søkes det om flere endringer i Skaidi transformatorstasjon;

- I anleggskonsesjon 30.06.2015 ble det gitt tillatelse til at GIS-anlegget skulle etableres i første etasje, under kontrollbygget. Dette er en løsning som Statnett ønsker å gå bort fra på grunn av fare for at en eventuelt større gasslekkasje fra GIS-anlegget skal kunne nå opp i velferds- og kontordelen. Som følge av dette søkes det om separate bygg for kontrollhuset og GIS-anlegg.
- Bredden på GIS-bygget og kontrollbygget søkes utvidet fra 18 meter til 25 meter. Lengden på bygget søkes redusert med 2 meter fra 28 til 26 meter. Totalt sett innebærer dette at arealet på GIS-bygg og kontrollbygg økes fra ca. 500 m<sup>2</sup> til ca. 660 m<sup>2</sup>. Bakveggen på GIS-bygget, mot Guorrajohka, søkes hevet med 2,5 meter for gi plass til en traverskran inne i GIS-hallen. Men totalhøyden vi kun økes med 0,8 meter sammenlignet med gjeldende konsesjon.
- Statnett hadde opprinnelig planer om å etablere et inntrekkstativ bak GIS-hallen. Inntrekkstativet søkes erstattet med tre enkeltmaster, en for hver av ledningene. Årsaken til at det er valgt en løsning uten felles innstrekkestativ skyldes krevende fundamentering i skrått terreng.
- Transformatorsjakten søkes flyttet ca. 4 meter bort fra byggene for å redusere brannfaren ved et eventuelt havari av transformatoren.
- Statnett ønsker å anlegge en midlertidig parkeringsplass og riggplass på nordsiden av stasjonsveien (jf. figur 4). Veien som etableres til riggplassen søkes som permanent, da det planlegges å bygge et nytt driftsbygg i området når 420 kV anlegget eventuelt realiseres og eksisterende driftsbygg rives. Utvidelsen av stasjonstomten tar høyde for framtidig driftsbygg.



**Figur 4 viser omsøkt utvidelse av Skaidi transformatorstasjon**

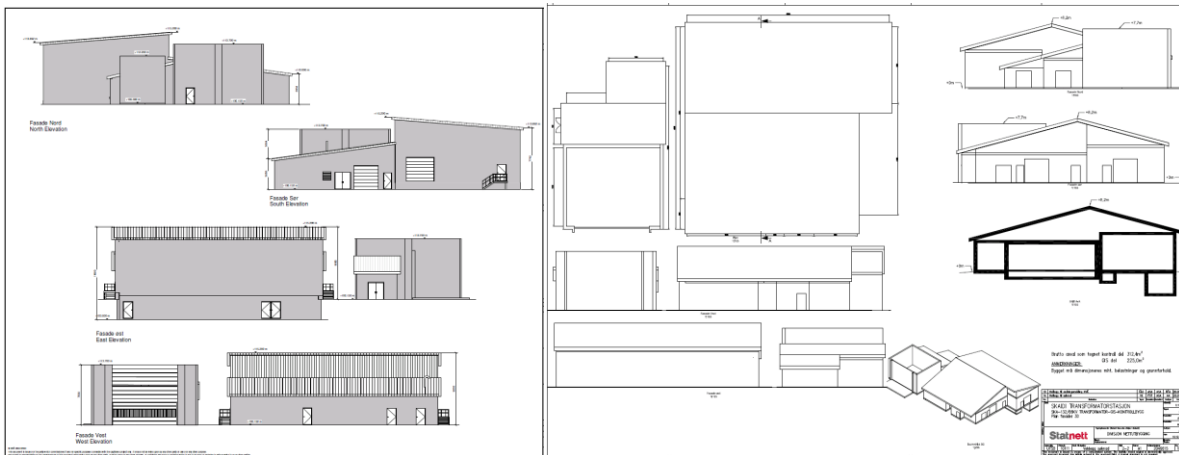
Utvidelsen av stasjonsområdet, som inkluderer den midlertidige riggplassen og parkeringsplassen (jf. figur 4), vil i forbindelse med første utbyggingstrinn og etablering av 132 kV GIS-anlegg i Skaidi transformatorstasjon først og fremst medføre ulemper i anleggsfasen. Dette er ulemper som er avgrenset til en begrenset periode. Statnett SF skal tilbakeføre området til opprinnelig tilstand etter endt anleggsfase og NVE mener at utvidelsen av stasjonsområdet ikke vil innebære noen vesentlig endring sammenlignet med konsesjonsgitt løsning.

Den største ulempen av utvidelsen gjelder for hytteeier som ligger innenfor området og som er direkte berørt av tomteutvidelsen. Utvidelsen har derfor ført til at Statnett har inngått minnelig avtale om overtakelse av hytta som ligger innenfor området (gnr/bnr/fnr 24/1/73).

På sikt har Statnett planer om å etablere et driftsbygg ved det området som er avmerket som riggplass i figur 4. Etablering av driftsbygg vil først være aktuelt i forbindelse med realisering av 420 kV-anlegg i Skaidi, og NVE påpeker at dette driftsbygget ikke inngår i denne tillatelsen. Adkomstveien til riggplassen søker Statnett om å få etablert som permanent vei, ettersom riggplassen på sikt planlegges benyttet til driftsbygg. NVE har ingen innvendinger til dette.

Når det gjelder fasadeendringene som omsøkes, konstaterer NVE at fasadene er noe endret fra det som opprinnelig ble meddelt konsesjon (jf. figur 5, som viser både omsøkt fasade på GIS kontrollbygg, i tillegg til fasade etter gjeldende tillatelse). Bygningsmassen vil bli noe større, men høyden på bygningene vil ikke bli vesentlig endret sammenlignet med det kontrollbygget som opprinnelig ble meddelt konsesjon. På det høyeste vil det nye bygget være 9 meter over bakkenivå, mot 8,2 meter i gjeldende konsesjon. NVE mener at endringene ikke innebærer noen vesentlig visuell endring for nærområdene sammenlignet med den løsningen som er meddelt konsesjon.





**Figur 5** viser fasadetegninger av GIS kontrollbygg for 132/66 kV anleggene i Skaidi transformatorstasjon. Til venstre vises det som omsøkes i tilleggssøknad IIII og til høyre vises fasaden på GIS kontrollbygg i gjeldende tillatelse.

NVE har mottatt en uttalelse fra reinbeitedistrikt 22 Fiettar som anfører feil i saksbehandlingen ved at distriktet ikke ble tilskrevet direkte ved høring av tilleggssøknaden. NVE viser til at distriktet ikke berøres direkte av de endringer som nå er søkt, og derfor ikke ble tilskrevet direkte. NVE viser for øvrig til at vi kom med en kunngjøring i lokale medier som gjaldt høring av søknaden, for å sikre at alle som er berørt og som ikke blir tilskrevet direkte skal få mulighet til å uttale seg. Dette er i tråd med reglene i oreigningslova §12 og energiloven § 2-1. NVE konstaterer videre at uttalelsen fra reinbeitedistriktet ble oversendt til NVE innen høringsfristens utløp. Vi mener på bakgrunn av dette at det ikke er grunnlag for å påpeke saksbehandlingsfeil over at distriktet ikke ble tilskrevet direkte. Reinbeitedistrikt fremlegger også innsigelse mot tiltaket. NVE konstaterer at det kun er lokale, regionale og statlige myndigheter som kan rette innsigelse. NVE behandler derfor innsigelsen fra reinbeitedistrikt 22 som en høringsuttalelse.

Reinbeitedistrikt 22 mener tiltakene det søkes om vil være til stor skade og ulempe for bruksrettshaver. Statnett har kommentert at det kun er arealer i umiddelbar nærhet av eksisterende (og tidligere konsesjonsgitt) stasjon som berøres av tiltaket. Statnett vurderer at endringene ikke har noe påvirkning for viktige områder for reindrifta, da stasjonsområdet må anses å ikke ha verdi som beiteareal eller kalvingsområde. Statnett kommenterer også at reindriften offisielle kartdata viser at grensen mellom reinbeitedistriktene Gearretnjarga og Fiettar går i Skaidielven (jf. figur 1).

NVE har gjennom kontakt med reindriftsforvaltningen hos Fylkesmannen i Finnmark fått tilbakemelding på at distrikt 22 ikke berøres på nordsiden av Skaidielven, der stasjonen er planlagt. Distriktet viser i uttalelsen til at stasjonen og omsøkt tiltak er i parsell 6, som i den opprinnelige konsesjonssøknaden for 420 kV-ledningen Balsfjord-Hammerfest er ledningsstrekningen fra Rafsbotn i Alta til Skaidi. NVE legger til grunn at vesentlige deler av denne parsellen ligger innenfor distrikt 22, men at endringene Statnett nå søker om, ikke berører distriktet. NVE presiserer at endringssøknaden for Skaidi stasjon ikke innebærer endringer for de tidligere konsesjonsgitte anleggene innenfor distrikt 22.

NVE viser til at tiltakets virkninger for reindrift og for de enkelte distriktene i området ved Skaidi ble vurdert i NVEs bakgrunn for vedtak datert 02.05.2012. Vi mener det ikke har kommet inn nye momenter i saken. De omsøkte endringene vil etter NVEs vurdering ikke føre til ulemper av betydning for reindriften generelt eller for distrikt 22 spesielt, sammenliknet med løsningen som allerede er meddelt konsesjon.

## 4 NVEs konklusjon og vedtak

NVE har vurdert Statnett sin tilleggssøknad IIII om å legge om eksisterende 132 kV ledninger ved Skillemoen transformator stasjon, i tillegg til utvidelse av Skillemoen og Skaidi transformatorstasjoner.

NVE fattet vedtak vedrørende kraftledningen Balsfjord - Hammerfest den 02.05.2012. Dette vedtaket ble påklaget til OED, som medelte Statnett endelig vedtak for Balsfjord – Skaidi (Hammerfest) den 30.04.15. NVE konstaterer at de omsøkte endringene i tilleggssøknad IIII er nødvendige for å realisere kraftledningen i henhold til OED sitt vedtak.

NVE vurderer de negative virkningene ved omsøkte endringer som små. Ulempene er stort sett knyttet til større arealbeslag av stasjonene og ca. 1,2 km ledning i ny trasé. Sistnevnte mener vi oppveies ved at deler av eksisterende ledning blir revet. NVE mener endringene ikke vil medføre vesentlig større ulemper knyttet til trafikk, anleggsstøy eller i driftsfasen, siden endringene søkes i og tett ved transformatorstasjoner som allerede er konsesjonsgitt. NVE mener endringene er nødvendig for realisering av tidligere konsesjonsgitt ledning, og at nytten vil være bedre forsyningssikkerhet i Nord-Troms og Finnmark.

De miljørettslige prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 er vurdert i konsesjonsbehandlingen i NVEs notat «Bakgrunn for vedtak» datert 02.05.2015. Vurderingene er tilstrekkelig konkrete og dekkende for tiltaket. De legges derfor til grunn for dette vedtaket.

### 4.1 NVEs vedtak

I medhold av energiloven gir NVE konsesjon til å bygge og drive følgende elektriske anlegg i Alta og Kvalsund kommuner i Finnmark fylke, ref. NVE 200702890-559

- En 1150 meter lang ombygging av eksisterende 132 kV kraftledning Alta – Kvæningen 1 innom nye Skillemoen transformatorstasjon
- Utvidelse av transformatorstasjonstomt på Skillemoen transformatorstasjon med 14 dekar
- Utvidelse av transformatorstomt på Skaidi transformatorstasjon med 11 dekar, og endret plassering og fasade på 132 kV GIS-bygg og kontrollhus.

## 5 NVEs vurdering av søknad om ekspropriasjonstillatelse

Ekspropriasjon innebærer at en grunneier/rettighetshaver må gi fra seg eiendomsrettigheter eller andre rettigheter uten å godta dette frivillig, mot at det i en etterfølgende skjønns sak fastsettes erstatning. Dette vil kunne skje dersom grunneier/rettighetshaver og søker ikke lykkes i å forhandle seg fram til minnelige avtaler. NVE forutsetter at tiltakshaver forsøker å komme frem til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere jf. oreigningslova § 12.

Statnett har i medhold av oreigningslova § 2 nr. 19 søkt om tillatelse til å foreta ekspropriasjon av nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de omsøkte elektriske anleggene, herunder rettigheter for lagring, atkomst og transport. Oreigningslova § 2 nr.19 gir hjemmel til å ekspropriere «så langt det trengst til eller for (...) varmekraftverk, vindkraftverk, kraftlinjer, transformatorstasjoner og andre elektriske anlegg.»

Søknaden gjelder ekspropriasjon til nødvendig grunn og rettigheter for bygging og drift/vedlikehold, herunder rettigheter for lagring, atkomst, ferdsel og transport i forbindelse med bygging og drift/vedlikehold av de omsøkte anleggene.

Statnett SF søker om ekspropriasjon til bruksrett for følgende arealer:

- *Skaidi transformatorstasjon*
- *Kraftledningsgaten*

Kraftledningsgaten som gjelder den 1150 meter lange ombyggingen av 132 kV Alta – Kvænangen 1. Her vil nødvendig areal for fremføring av ledning bli klausulert. Klausuleringsbeltet utgjør normalt en ca. 30 meter bred trasé for 132 kV luftledning. Retten omfatter også rydding av skog i traseen i driftsfasen.

- *Lagring, ferdsel og transport*

Dette omfatter nødvendige rettigheter til lagring, ferdsel og transport av utstyr og materiell på eksisterende privat vei mellom offentlig vei og ledningsanlegg, i terrenget mellom offentlig eller privat vei frem til ledningsanleggene og terrengtransport i ledningstraséen. Bruksretten gjelder også for uttransportering av tømmer som hugges i tilknytning til anlegget, og rett til å lande med helikopter.

## 5.1 Interesseavveining

Samtykke til ekspropriasjon kan bare gis etter at det er foretatt en interesseavveining etter oreigningslova § 2 annet ledd: «*Vedtak eller samtykke kan ikkje gjerast eller gjevast uten at det må reknast med at inngrepet tvillaust er meir til gagn enn skade.*» Dette innebærer at samtlige skader og ulemper de omsøkte anlegg medfører, skal avveies mot den nytten som oppnås med ekspropriasjonen.

Statnett har søkt om ekspropriasjon for de to traséjusteringene det er søkt om konsesjon til, i tillegg til Skaidi transformatorstasjon. NVE konstaterer at enkeltpersoner i varierende grad blir direkte berørt av bygging og drift av de anleggene det er gitt konsesjon til. NVE mener allikevel at de samfunnsmessige fordelene ved dette tiltaket veier tyngre enn hensynet til den enkelte grunneier eller rettighetshaver.

Statnett har inngått minnelig avtale med FeFo om kjøp av grunn til utvidelse av transformator tomten på Skaidi. NVE konstaterer at Statnett har foretatt et grundig arbeid med å kartlegge eiendoms- og bruksforholdene rundt Skaidi, men det er allikevel sannsynliggjort at det er en reell usikkerhet knyttet til rettigheter på dette arealet. NVE mener på bakgrunn av dette at hensynet til samfunnets interesse i forsyningssikkerhet avveies mot hensynet til eventuelle rettighetshavere som blir berørt av Skaidi transformatorstasjon.

NVE har etter en samlet vurdering funnet at de samfunnsmessige fordeler ved den nevnte traséjusteringen og tomteutvidelsen på Skaidi transformatorstasjon, utvilsomt er større enn skader og ulemper som påføres andre. Vilkåret i oreigningslova § 2, annet ledd er derfor oppfylt. Det vises til vedtak om samtykke til ekspropriasjon, ref. NVE 200702890-560.

NVE gjør samtidig oppmerksom på at ekspropriasjonstillatelsen faller bort dersom begjæring av skjønn ikke er framsatt innen ett år etter endelig vedtak er fattet, jf. oreigningslova § 16.

NVE forutsetter at Statnett SF forsøker å komme fram til minnelige ordninger med berørte grunneiere og rettighetshavere. Dersom dette ikke er mulig, skal den enkelte grunneier kompenseres gjennom skjønn.